

Holzhackerland – Sídla malokarpatských nemecky hovoriacich drevorubačov optikou starých máp

Mgr. Pavol Krajčovič, PhD.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Filozofická fakulta

Katedra historických vied a stredoeurópskych
štúdií

pavol.krajcovic@ucm.sk

Úvod

- doterajší výskum – **lingvistická a etnograficko-historická perspektíva**
- mapa = **zdroj poznania krajiny** – zachytenie už neexistujúcej krajiny (huncokárske osídlenie MK)
- **primárny prameň** = kartografické materiály – III. vojenské mapovanie (1869 - 1887), mapy Bratislavskej (1890 - 1897) a Nitrianskej stolice (1892), mapy národopisného výskumu (pol. 20. st.)
- **metodika výskumu** – obsah mapových podkladov a ich následná interpretácia
- **komplexná sondáž** huncokárskych lokalít v MK

Skúmané územie

Historickogeografické charakteristiky huncokárskeho osídlenia

- príchod – nemecky hovoriace krajiny (**alpské oblasti**) – 1. pol. 18. st. = Pálfiovci + merkantilizmus
- r. k. vyznanie – profesijné zameranie = **lesné hospodárstvo**
- **500** osôb (koniec 18. st.) - **1000+** osôb (1. pol. 20. st.)
- **endogamná + etnický uzavretá komunita**
- **rozptýlené osídlenie (samoty)** – kompaktné osídlenie = výnimky – Modra-Na Piesku, Rybníček, Sklená Huta, Holint, Barina
- 1. pol. 19. st. – **presídlenie časti rodín** = Považský a Pohronský Inovec, Strážovské vrchy, Tribeč, osada Díč (dcérske osídlenie)
- **narušenie/postupný zánik** spôsobu života po 1945

cintorín Na Piesku

**kaplnka
Na Piesku**

rekna ručka

cintorín
Piesku

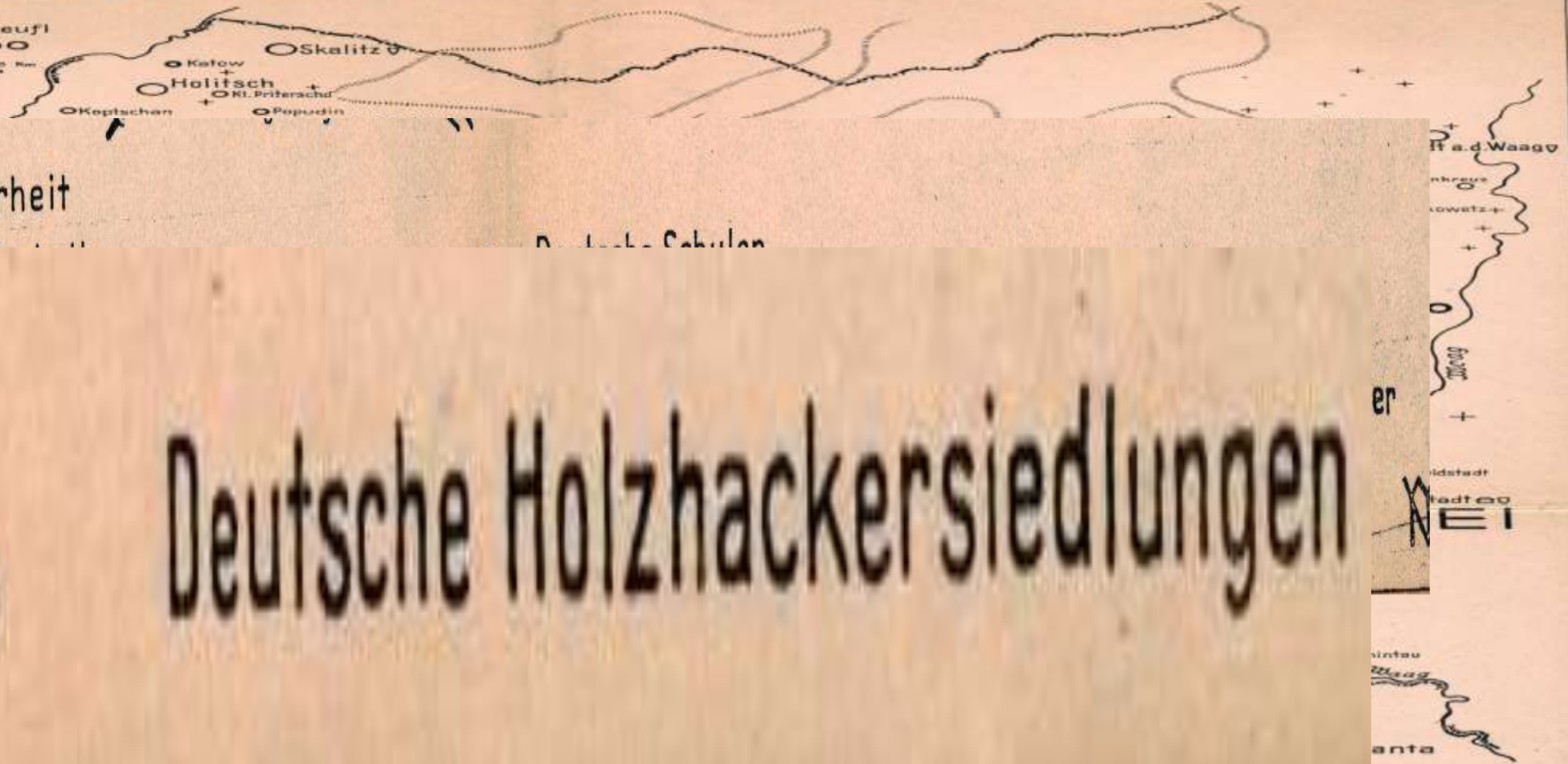
cintorín
Čermák

Mo

Das Deutschtum in der Westslowakei

Entwurf: Dipl. Ing. Walter Naunteufel
MASSSTAB: 1 : 200.000

Km 5 4 3 2 1 0 5 10

Mehrheit

Orte mit deutscher

Deutsche Schulen

Orte mit
nach

Orte mit

Rein slav

Deutsche Holzhackersiedlungen

DEUTSCHES REICH

UNGARN

Orte mit deutscher Mehrheit
Orte mit versunkenem Deutschtum nach Dr. habil. Baranek
Orte mit <slawischem> Bevölkerungsanteil
Rein slawische Orte

Deutsche Schulen
Ortsgruppen der Deutschen Partei
Städte und sonstige Orte mit <mehr> als 3000 Einwohner
Deutsche Holzhackersiedlungen

Záver

- počty lokalít **nekorešpondujú** s písomnými prameňmi
- jadro osídlenia = **PK**
- absencia = **DK, ČK**
- kartografické zdroje = potvrdenie **rozptýleného osídlenia** komunity – životného priestoru (montánný spôsob života)
- mapy národopisného výskumu = **širší rámec** historicko-etnografického výskumu
- mapy + písomné pramene = zaujímavé rozmery **výskumu** huncokárov

Ďakujem za pozornosť!